

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/sport/105634,Tata-wariata-czyli-koszykowka-w-Archiwum-IPN.html>

Koszykarze Sokolstwa Polskiego w Ameryce z gniazda nr 41 w New Kensington – panorama (fot. z zasobu AIPN)

ARTYKUŁ

„Tata wariata”, czyli koszykówka w Archiwum IPN

OKRES HISTORYCZNY

(1956-1970) Od Października do Grudnia (1970-1980) Od Gdańska do Gdańska

Autor: RADOSŁAW POBOŻY 13.02.2024

Polacy w NBA to nie tylko Cezary Trybański, Marcin Gortat i Maciej Lampe. Polskich akcentów jest znacznie więcej i są one związane głównie z imigrantami, którzy wyjechali z Polski do USA. Wśród nich należy wspomnieć o

Lee Knorku, Vincencie Boryle, Stanleyu Stutzu czy Larrym Krystkowiaku.

W Archiwum IPN nie odnajdziemy o nich informacji, ale basket, jak wiele innych dziedzin sportu, obecny jest w naszym zasobie archiwalnym.

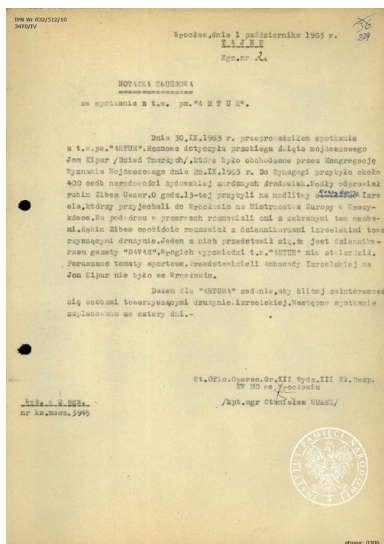
Mistrzostwa okiem bezpieki

Wśród kilkudziesięciu milionów akt natrafimy m.in. na dokumenty dotyczące Mistrzostw Europy w Koszykówce, zorganizowanych w 1963 r. we Wrocławiu (w tym samym roku, 17 lutego, urodził się Michael Jordan), w trakcie których polska reprezentacja, kierowana przez Witolda Zagórskiego, zdobyła historyczny srebrny medal. W finale ulegli reprezentacji Związku Radzieckiego.

Zawodnicy reprezentacji Izraela w koszykówce podczas Mistrzostw Europy w Koszykówce w 1963 r.
(fot. z zasobu AIPN)

**Dokumentacja operacyjna
wykonana podczas Mistrzostw
Europy w Koszówce w 1963 r.
(fot. z zasobu AIPN)**

Oprócz dokumentów opisujących operacyjne zabezpieczenie imprezy, w aktach możemy znaleźć materiały odnoszące się do pracowników „Sport Tourist”, zatrudnionych przy obsłudze mistrzostw, jak również do drużyn i zawodników lub osobowych źródeł informacji (OZI).

21 punktów Fidela Castro

Kolejnym ciekawym materiałem dotyczącym koszykówki jest nagranie filmowe z wizyty Fidela Castro w Polsce w 1972 r. Oprócz oficjalnych spotkań Castro z przedstawicielami rządu, w Krakowie, zorganizowany został mecz koszykówki. Otrzymał się on 8 czerwca 1972 r. w hali krakowskiego klubu sportowego Wisła.

Dokumentacja filmowa
zrealizowana przez Biuro „B”
MSW w trakcie oficjalnej wizyty
Fidela Castro w Polsce w 1972 r.
Na materiale możemy zobaczyć
m.in. koszykarski mecz
towarzyski, w którym Fidel Castro
wziął udział (stop klatka nagrania
z zasobów AIPN)

Dokumentacja filmowa
zrealizowana przez Biuro „B”
MSW w trakcie oficjalnej wizyty
Fidela Castro w Polsce w 1972 r.
Na materiale możemy zobaczyć
m.in. koszykarski mecz
towarzyski, w którym Fidel Castro
wziął udział (stop klatka nagrania
z zasobów AIPN)

Drużyna Wisły podzieliła się na dwa zespoły, a Castro dołączył do jednego z nich. Jego drużyna wygrała 76 do 60. Sam dyktator zdobył 21 punktów. Na meczu obecna była ekipa filmowa Biura „B” MSW.

* * *

Osobną kategorię materiałów archiwalnych związanych bezpośrednio z koszykówką stanowią dokumenty i zdjęcia pozyskane ze Związku Sokołów Polskich w Ameryce w 2019 r. w ramach projektu Archiwum Pełne Pamięci. Są to głównie zdjęcia drużyn Sokolich z lat 1907-2005.

Drużyna koszykarska z sokolego gniazda nr 2 w Chicago, 1907 r. (fot. z zasobu AIPN)

Męski zespół koszykarski PAF z trenerem Jackiem Grabińskim. Gniazdo nr 4, South Bend, stan Indiana, 1938 r. (fot. z zasobu AIPN)

Koszykarze Sokolstwa Polskiego w Ameryce z gniazda nr 41 w New Kensington - panorama (fot. z zasobu AIPN)

COFNIJ SIĘ